

Slovník odborné terminologie a tematické texty

Wörterbuch der Fachterminologie und Thementexte

Téma Veřejná správa a místní Agenda 21

Agenda 21

Mezinárodní dokument Agenda 21 byl přijat v roce 1992 na summitu OSN v Rio de Janeiro. Jedná se o globální strategický a akční plán světového společenství, který stanovuje konkrétní kroky směrem k udržitelnému rozvoji.

Agenda 21 je program 21. století, který přináší všem zemím světa návod, jak zlepšovat stav životního prostředí a hospodářské i sociální podmínky života na naší planetě.

Místní Agenda 21 (MA21)

Místní Agenda 21 zohledňuje konkrétní problémy určité lokality a hledá řešení ve spolupráci se všemi složkami místního společenství (například občany, podnikateli, nestátními neziskovými organizacemi a veřejnou správou). Je založena na otevřenosti, strategickém řízení a partnerství.

MA21 v ČR

V České republice je MA21 nástrojem ke zlepšování veřejné správy s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni. První obce a města zahájily realizaci MA21 v 90. letech minulého století. V roce 1994 vznikla asociace Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR), kterou v současné době tvoří přes sto municipalit (města, obce, mikroregiony, kraje), jimž vytváří metodickou podporu.

Od roku 2003 funguje v ČR Rada vlády pro udržitelný rozvoj, která má rozvoj MA21 na starosti. V roce 2010 byl vládou schválen „Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR“, který by měl sloužit jako zastřešující dokument pro všechny koncepční dokumenty vypracované v ČR. Tato rada vlády vypracovala sadu 21 Kritérií realizace MA21, jež jsou členěna do čtyř základních kategorií A (nejvyšší) – D (nejnižší). Těmto kategoriím předchází ještě tzv. nultá kategorie – Zájemci. Naplňování kritérií lze najít v Databázi MA21 na www.ma21.cz.

V roce 2012 vláda České republiky schválila koncepční materiál „Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020 a Akční plán pro období 2012–13“.

Více na <http://ma21.cenia.cz> → Dokumenty ke stažení.

Realizace MA21 v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina se přihlásil k MA21 v roce 2004 v souvislosti se vstupem do NSZM ČR a realizací projektu Zdravý Kraj Vysočina. Principy udržitelného rozvoje místní Agendy 21 jsou zakotveny v základním strategickém dokumentu Program rozvoje Kraje Vysočina.

Mezi aktivitami, kterými kraj podporuje rozvoj MA21, jsou například celokrajské kampaně, veletrhy, soutěže, plánování s veřejností, přenos dobré praxe mezi kraji atd. Na tuto činnost získává kraj finanční prostředky i z externích zdrojů – například fondy EU, Revolvingový fond Ministerstva životního prostředí ČR. Kraj realizátory MA21 na svém území metodicky a finančně podporuje. V současné době využívá této podpory přes 45 realizátorů – obce, mikroregiony, místní akční skupiny, neziskové organizace. Podporujeme medializaci akcí, koordinaci společných aktivit, pravidelná školení realizátorů MA21. Dotační program na podporu naplňování a propagace principů místní Agendy 21 a Zdraví 21 v Kraji Vysočina funguje od roku 2007. V roce 2011 bylo z tohoto programu rozděleno přes 2 mil. Kč mezi 41 projektů.

Kraj Vysočina jako první z krajů v ČR v roce 2009 poprvé dosáhl kategorie C a v letech 2010 a 2011 rozšířil o plnění některých kritérií z kategorie B.

Za aplikaci místní Agendy 21 v letech 2009 a 2011 byl Kraj Vysočina oceněn Ministerstvem vnitra ČR bronzovým stupněm Ceny za kvalitu ve veřejné správě.

Thema Öffentliche Verwaltung und Lokale Agenda 21

Agenda 21

Das internationale Dokument Agenda 21 wurde im Jahr 1992 bei der UN-Konferenz in Rio de Janeiro verabschiedet. Es handelt sich dabei um einen globalen Strategie- und Aktionsplan der Weltgemeinschaft, der konkrete Schritte in die Richtung nachhaltige Entwicklung bestimmt.

Die Agenda 21 ist das Programm des 21. Jahrhunderts, das allen Ländern der Welt eine Anleitung bringt, wie man den Stand der Umwelt sowie wirtschaftliche und soziale Bedingungen des Lebens auf unserem Planeten verbessern kann.

Lokale Agenda 21 (LA 21)

Die Lokale Agenda 21 berücksichtigt konkrete Probleme eines bestimmten Ortes und sucht Lösungen in Zusammenarbeit mit allen Bestandteilen der lokalen Gemeinschaft (z.B. Bürgern, Unternehmen, nicht staatlichen Nonprofit-Organisationen und der öffentlichen Verwaltung). Sie basiert auf der Offenherzigkeit, der strategischen Leitung und Partnerschaft.

LA 21 in der Tschechischen Republik

In der Tschechischen Republik stellt LA 21 ein Instrument zur Verbesserung der öffentlichen Verwaltung dar, mit dem Ziel, die systematische Vorgehensweise zur nachhaltigen Entwicklung auf lokaler oder regionaler Ebene zu fördern. Die ersten Gemeinden und Städte starteten die Umsetzung der LA 21 in den 90er Jahren des letzten Jahrhunderts. Im Jahr 1994 entstand die Assoziation Nationales Netz Gesunder Städte der Tschechischen Republik (NSZM CR), das zurzeit aus mehr als hundert Munizipalitäten besteht (Städte, Gemeinden, Mikroregionen, Regionen). Diesen leistet sie methodische Unterstützung.

Seit dem Jahr 2003 funktioniert in der Tschechischen Republik der Gesetzgebungsrat für die nachhaltige Entwicklung, der für die Entwicklung der LA 21 sorgt. Im Jahr 2010 wurde von der Regierung der „Strategische Rahmen der nachhaltigen Entwicklung der Tschechischen Republik“ verabschiedet, der als Dach für alle Konzeptionsdokumente, die in Tschechien ausgearbeitet wurden, dienen sollte. Dieser Gesetzgebungsrat hat einen Satz von 21 Kriterien für die Umsetzung der LA 21 erstellt, die in vier Grundkategorien – von „A“ (höchste) bis „D“ (niedrigste) – gegliedert sind. Diesen Kategorien geht noch die sogenannte „Null“-Kategorie vor – „Interessenten“. Die Erfüllung der Kriterien kann man in der öffentlich zugänglichen LA 21-Datenbank unter www.ma21.cz finden.

Im Jahr 2012 verabschiedete die Regierung der Tschechischen Republik das Konzeptionsmaterial „Konzeption der Förderung der Lokalen Agenda 21 in der Tschechischen Republik bis 2020“ und den „Aktionsplan für den Zeitraum 2012 - 2013“ (siehe <http://ma21.cenia.cz> mit Dokumenten zum Herunterladen).

Umsetzung der LA 21 in der Region Vysočina

Die Region Vysočina hat sich, im Zusammenhang mit dem Beitritt zu der Assoziation NSZM CR und der Umsetzung des Projekts Gesunde Region Vysočina, zur LA 21 im Jahr 2004 angemeldet. Die Prinzipien der nachhaltigen Entwicklung der Lokalen Agenda 21 sind im grundlegenden strategischen Dokument „Programm der Entwicklung der Region Vysočina“ verankert.

Unter den Aktivitäten, mit denen die Region die Entwicklung der LA 21 fördert, befinden sich etwa regionsweite Kampagnen, Messen, Wettbewerbe, Planungen mit der Öffentlichkeit, Weitergabe von guten Praxisbeispielen unter den Regionen etc. Für diese Tätigkeit bekommt die Region auch finanzielle Mittel aus externen Quellen – etwa aus EU-Fonds oder aus dem Revolvingfonds des Umweltministeriums der Tschechischen Republik.

Kategorie realizace MA21 v ČR (jsou různé pro malé obce, města, mikroregiony a kraj)

Název kategorie	Plnění
Z – zájemci	Personální a institucionální zázemí pro realizaci procesu
D	Z + dílčí plánování s veřejností a medializace procesu
C	D + vzdělávání, hodnocení procesu, finanční podpora realizátorům v místě, komplexní plánování
B	C + externí zdroje, mezinárodní indikátory procesu, propojení se strategickými dokumenty
A	B + orgán pro proces, management kvality, dlouhodobý proces

Obec 21 – místní Agenda 21 v Dolním Rakousku

V Dolním Rakousku jsou principy účasti občanů a udržitelnosti již řadu let v mnoha oblastech a na různých úrovních základem plánování a projektů. Místní Agendou 21 v Dolním Rakousku – akcí Obec 21 – byl iniciován další stavební kámen, který prohlubuje komplexní téma udržitelného budoucího vývoje.

Vývoj a koncepce Obce 21

V roce 2004 zadal zemský hejtman dr. Erwin Pröll příkaz vypracovat v rámci obnovy vesnice program, který by odpovídal mezinárodnímu hnutí místní Agendy 21 (MA21). V participačním smyslu bylo do vývoje tohoto programu zapojeno cca 60 účastníků, mezi nimi spolkové země, které MA21 již praktikují, nositelé programu země Dolního Rakouska, externí odborníci a dolnorakouská zájmová sdružení. Zcela ve smyslu udržitelnosti se podařilo získat a propojit mnoho různých zájemců pro práci na společné věci. Konkrétním výsledkem tohoto procesu byla Obec 21, k níž byly vypracovány pravidla, základy finanční podpory a koncept vzdělání. Od té doby funguje Obec 21 jednak jako program pro rozvoj obcí a jednak jako spojovací nástroj přesahující zaměření na veřejnou správu, takže nabízeným celistvým způsobem náhledu jsou efektivněji využívány jiné programy země.

Co je Obec 21

Obec 21 je zamýšlena pro vypracování a prosazování programu budoucího rozvoje na úrovni obce s aktivní a bohatou účastí občanů. Ze strany země Dolního Rakouska se přitom počítá s následujícím průběhem:

Rozhodování	Informovat a zapojit	Nastartovat společnou budoucnost
Orientování		Dát šanci vizím
Plánování		Převzít odpovědnost
Realizace I		Najít sílu ve společném dílu
Realizace II		Najít společnou cestu
Další vedení		Vytvořit si budoucnost na vlastní odpovědnost a společně

Pro lepší podporu obcí ze strany země je na Obec 21 navázán komplexní program podpory, který finančními prostředky zaručuje též optimální odbornou podporu zaměřenou na daný projekt. Jasně strukturované rámcové podmínky během vytváření Obce 21 mají zajistit úspěch. K tomu patří například takové prvky jako vytvoření organizačních struktur, doprovodná vzdělávací opatření a další vzdělávání pro průvodce procesem a členy klíčového týmu obce nebo průběžná evaluace procesu a projektů.

Die Region unterstützt methodisch und finanziell die Umsetzer der LA 21 auf ihrem Gebiet. Zurzeit nehmen diese Förderung 45 Umsetzer in Anspruch – Gemeinden, Mikroregionen, lokale Aktionsgruppen, Nonprofit-Organisationen. Wir fördern die Medialisierung von Aktionen, die Koordination von gemeinsamen Aktivitäten, regelmäßige Schulungen der Umsetzer der LA 21. Das Zuschussprogramm zur Förderung der Erfüllung und Werbung der Prinzipien der lokalen Agenda 21 und der Gesundheit 21 in der Region Vysočina funktioniert seit dem Jahr 2007. Im Jahr 2011 wurden aus diesem Programm mehr als 2 Mio. CZK unter 41 Projekten verteilt.

Die Region Vysočina erreichte als erste von den Regionen der Tschechischen Republik im Jahr 2009 zum ersten Mal die Kategorie „C“ und in den Jahren 2010 sowie 2011 erfüllte sie dazu auch einige Kriterien aus der Kategorie „B“.

Für die Anwendung der lokalen Agenda 21 in den Jahren 2009 und 2011 wurde die Region Vysočina vom Innenministerium der Tschechischen Republik mit der Bronzeausführung des Preises für die Qualität in der öffentlichen Verwaltung ausgezeichnet.

Kategorien der Umsetzung der LA 21 in der Tschechischen Republik (diese unterscheiden sich je nachdem, ob sie für kleine Gemeinden, Städte, Mikroregionen oder die Region stehen)

Kategorie-bezeichnung	Leistung
Z-Interessenten	Personelles und institutionelles Umfeld für die Umsetzung des Prozesses
D	Z + teilweise Planung mit der Öffentlichkeit und Medialisierung des Prozesses
C	D + Ausbildung, Prozessbewertung, finanzielle Unterstützung für Umsetzer vor Ort, umfassende Planung
B	C + externe Quellen, internationale Prozessindikatoren, Verbindung mit strategischen Dokumenten
A	B + Organ für den Prozess, Qualitätsmanagement, langfristiger Prozess

Gemeinde 21 – Lokale Agenda 21 in Niederösterreich.

In Niederösterreich sind die Prinzipien Bürgerbeteiligung und Nachhaltigkeit bereits seit Jahren in vielen Bereichen und auf verschiedenen Ebenen Basis von Planungen und Projekten. Mit der Lokalen Agenda 21 in Niederösterreich – der Aktion „Gemeinde 21“ – wurde ein weiterer Baustein initiiert, der das komplexe Thema der nachhaltigen Zukunftsentwicklung vertieft.

Entwicklung und Konzeption der Gemeinde 21.

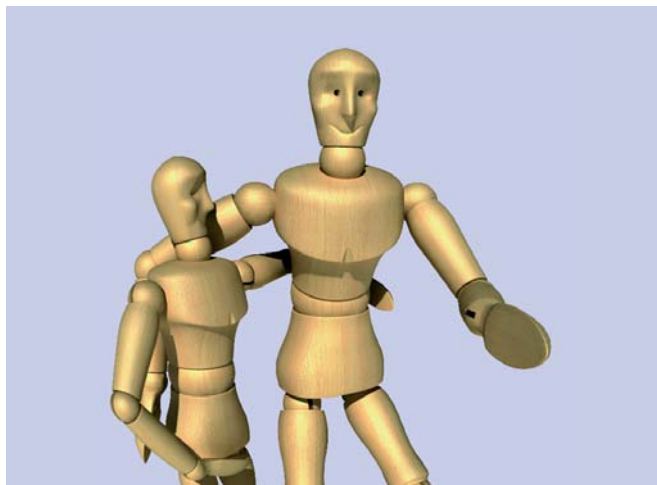
Im Jahr 2004 gab Landeshauptmann Dr. Erwin Pröll den Auftrag, im Rahmen der Dorferneuerung ein Programm auszuarbeiten, das der internationalen Bewegung der Lokalen Agenda 21 (LA 21) entspricht. Im partizipatorischen Sinn waren in die Entwicklung dieses Programms ca. 60 Beteiligte eingebunden, darunter bereits LA 21-praktizierenden Bundesländer, Programmträger des Landes NÖ, externe ExpertInnen und niederösterreichische Interessensvertretungen. Ganz im Sinne der Nachhaltigkeit konnten viele verschiedene Interessen für die Arbeit an einer gemeinsamen Sache gewonnen und gebündelt werden.

Das konkrete Ergebnis dieses Beteiligungsverfahrens war die Aktion „Gemeinde 21“, zu der ein grundsätzlicher **Ablauf** sowie **Förderungsgrundlagen** und ein **Ausbildungskonzept** erarbeitet wurden. Seither fungiert die Aktion „Gemeinde 21“ sowohl als Gemeindeentwicklungsprogramm, als auch als **sektorübergreifendes Vernetzungsinstrument**, sodass durch die gebotene ganzheitliche Betrachtungsweise auch Schnittstel-

Profesionální péče

Intenzivní péči o projekty Obce 21 provádí vždy Dolnorakouský spolek pro obnovu venkova a měst, aby byla zajištěna profesionalita a kvalita účasti občanů.

Tip: www.gemeinde21.at

len und Zugänge zu anderen Programmen des Landes effizienter genutzt werden.

Was ist die „Gemeinde 21“.

Gemeinde 21 steht für das Erarbeiten und Umsetzen eines Zukunftsprogramms auf Gemeindeebene mit aktiver, breit angelegter **BürgerInnenbeteiligung**. Folgender Ablauf ist dabei seitens des Landes NÖ vorgesehen:

Entscheiden	Informieren und Einbinden	In eine gemeinsame Zukunft starten
Orientieren		Den Visionen eine Chance geben
Planen		Verantwortung übernehmen
Umsetzen I		Die Kraft im gemeinsamen Tun finden
Umsetzen II		Den gemeinsamen Weg gehen
Weiterführen		Eigenverantwortlich und gemeinsam die Zukunft gestalten

Um die Gemeinden seitens des Landes bestmöglich zu unterstützen, ist an die Aktion Gemeinde 21 ein **umfassendes Förderprogramm** gekoppelt, das durch die finanziellen Mittel auch eine optimale fachliche und projektbezogene Unterstützung garantiert. Klar strukturierte Rahmenbedingungen während des Aufbaus einer Gemeinde 21 sollen den Erfolg sicherstellen. Dazu zählen zum Beispiel Elemente wie die Schaffung organisatorischer Strukturen, begleitende Aus- und Weiterbildungsmaßnahmen für die ProzessbegleiterInnen und Kernteammitglieder der Gemeinde oder die laufende Evaluation des Prozesses und der Projekte.

Professionelle Betreuung.

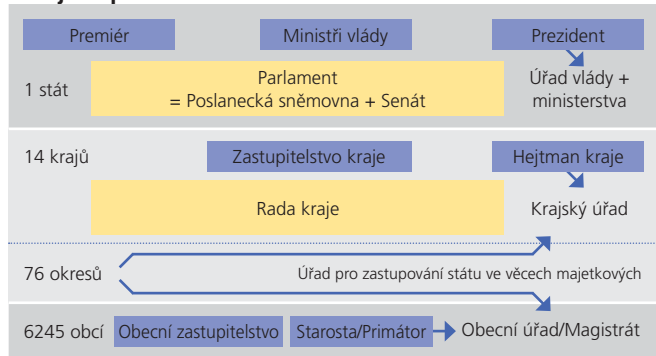
Eine intensive Betreuung der Gemeinde 21-Prozesse findet seitens des NÖ Verbandes für Dorf- und Stadterneuerung statt, um die Professionalität und Qualität der BürgerInnenbeteiligung zu sichern.

Téma Veřejná správa v ČR a v Rakousku

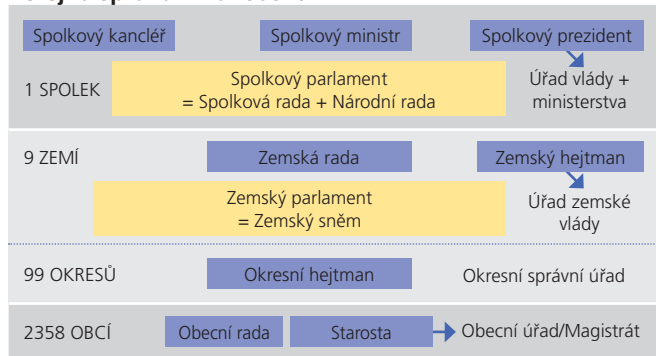
Rozdíly mezi veřejnou správou v ČR a Rakousku:

V Rakousku má spolková země větší pravomoc než kraj v ČR, kde má doposud největší pravomoci stát. Spolková vláda v Rakousku se řídí spolkovou ústavou a zemské vlády zemskou ústavou (Landesverfassung). Obce obojím. V ČR má stát svoji ústavu, které podléhají všechny správní celky až na úroveň obcí.

Veřejná správa v ČR

Veřejná správa v Rakousku

Zemský hejtman v Rakousku jmenuje okresního hejtmana = zemského úředníka. Okresy zde představují teritoriální rozdělení, které zřizují zemské vlády (nejsou samosprávnou úrovní – nemají volené zástupce). V České republice byly okresní úřady reformou veřejné správy zrušeny a v roce 2000 byly vytvořeny kraje, které část jejich kompetencí převzaly. Okresy jako jednotky teritoriálního vymezení však zůstaly.

V Rakousku existují jak na spolkové úrovni, tak na úrovni jednotlivých zemí Nezávislé správní senáty (odvolací) a kolegiální úřady se soudcovským prvkem (mají kompetence v určité oblasti). V ČR nemají tyto orgány obdobu.

Rada obce je v Rakousku nejvyšším orgánem obce, zatímco Představenstvo obce je orgánem pomocným. U nás je tomu naopak. Nejvyšším orgánem je zastupitelstvo a z něj jsou voleni zástupci rady (menší obce mají pouze zastupitelstvo).

Existence Rakouského spolku obcí a Rakouského spolku měst je zakotvena ve spolkové ústavě. Na úrovni zemí tyto spolky vytváří zemské svazy. U nás existuje Svaz měst a obcí ČR, který je založen na dobrovolné bázi (členství není povinné).

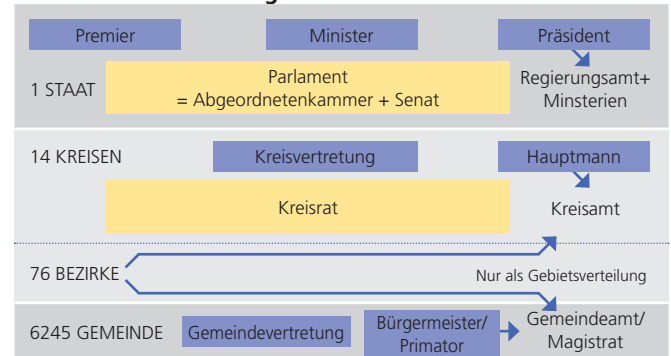
Úroveň NUTSII jsou v Rakousku jednotlivé země, zatímco v ČR jsou to regiony soudržnosti, tedy statistické jednotky vytvořené zpravidla sloučením území několika krajů.

Thema Öffentliche Verwaltung in CZ und AT

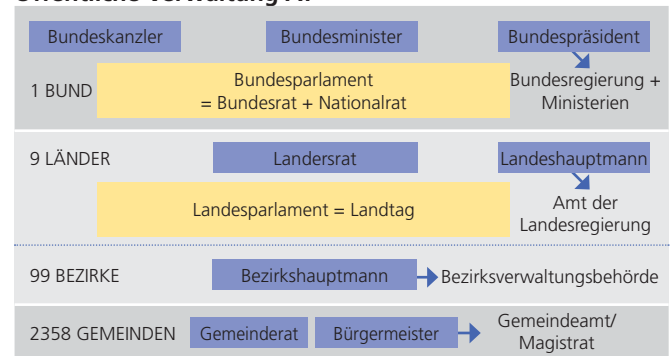
Unterschiede zwischen der öffentlichen Verwaltung in der Tschechischen Republik und in Österreich:

In Österreich hat jedes Bundesland eine größere Kompetenz als die Region in der Tschechischen Republik, wo die größten Kompetenzen in den Händen des Staates liegen. Die Bundesregierung in Österreich unterliegt der Bundesverfassung und die Landesregierungen den Landesverfassungen. Die Gemeinden unterliegen beiden Verfassungen. In der Tschechischen Republik hat der Staat seine eigene Verfassung, der alle Verwaltungskörperschaften bis zur Ebene der Gemeinden unterliegen.

Öffentliche Verwaltung CZ

Öffentliche Verwaltung AT

Der Landeshauptmann des jeweiligen Bundeslandes bestellt den Bezirkshauptmann (= Landesbeamter). Die Bezirke stellen hier eine territoriale Teilung dar, die von den Landesregierungen errichtet wird (sie sind nicht autonom – haben keine gewählten Vertreter). In der Tschechischen Republik wurden die Bezirksämter durch die Reform der öffentlichen Verwaltung aufgehoben, und im Jahr 2000 wurden Regionen geschaffen, die einen Teil der Kompetenzen der Bezirksämter übernommen haben. Die Bezirke als territoriale Abgrenzung sind jedoch geblieben.

In Österreich gibt es sowohl auf Bundesebene als auch auf der Ebene der einzelnen Länder Unabhängige Verwaltungssenaten (die abberufen werden können) und kollegiale Ämter mit einem Richterelement (haben Kompetenzen in einem bestimmten Bereich). In der Tschechischen Republik gibt es keine derartigen Organe.

Der Gemeinderat ist in Österreich das höchste Gemeindeorgan, während der Gemeindevorstand ein Hilfsorgan ist. In der Tschechischen Republik ist es umgekehrt. Das höchste Organ ist die Vertretung, und durch diese werden die Ratsvertreter gewählt (kleinere Gemeinden haben nur die Vertretung).

Die Existenz des Österreichischen Gemeindebundes und Österreichischen Städtebundes ist in der Bundesverfassung verankert.

V Rakousku proběhl v 70. letech minulého století integrační proces, který měl za cíl sloučit menší obce pod jednu střediskovou obec, a ustanovit tak obce s minimálně 1 000 obyvateli. Nyní má průměrná rakouská obec 3 400 obyvatel.

V ČR bylo po sametové revoluci v roce 1989 umožněno obcím, které dříve spadaly pod správu větších měst, aby se osamostatnily. V Kraji Vysočina tak vznikla velmi rozdrobená sídlení struktura s průměrným počtem 727 obyvatel na jednu obec.

Město s více než 20 000 obyvateli může v Rakousku požádat o ustanovení okresního úřadu (získání titulu Statutární město).

Srovnání počtu administrativních jednotek a počtu obyvatel

	ČR	Rakousko
Počet obyvatel (v mil.)	10,5	8,4
Počet obcí	6 245	2 358
Počet okresů	76	99
Počet NUTS2	8	9
Kraje/země	14	9

	Počet okresů (ORP)	Počet obcí	Počet obyvatel
Dolní Rakousko	25	573	1 534 552
Kraj Vysočina	5 (15)	704	511 659

Auf Landesebene bilden diese Vereine Landesvereine. In Tschechien gibt es einen Städte- und Gemeindeverein der Tschechischen Republik, der auf freiwilliger Basis begründet ist (die Mitgliedschaft ist nicht verpflichtend).

Die NUTSII-Ebene bilden in Österreich die einzelnen Länder, in der Tschechischen Republik Regionen der Verbundenheit, d.h. statistische Einheiten, die in der Regel durch die Verschmelzung der Gebiete mehrerer Regionen gebildet werden.

In Österreich fand in den 1970ern ein Integrationsprozess statt, dessen Ziel darin bestand, kleinere Gemeinden unter eine zentrale Gemeinde zu verschmelzen und somit Gemeinden mit mind. 1.000 Einwohnern zu bilden. Nun hat eine durchschnittliche österreichische Gemeinde 3.400 Einwohner. In der Tschechischen Republik wurde nach der Wende im Jahr 1989 den Gemeinden, die früher der Verwaltung größerer Städte unterlagen, ermöglicht, selbständig zu werden. In der Region Vysočina entstand somit eine sehr zersplitterte Siedlungsstruktur mit einer durchschnittlichen Einwohneranzahl von 727 pro Gemeinde.

Eine Stadt mit mehr als 20.000 Einwohnern kann in Österreich die Errichtung einer Bezirksbehörde (eigenes Statut) beantragen (Statutarstadt).

Vergleich der Anzahl der administrativen Einheiten und der Einwohneranzahl

	Tschechien	Österreich
Einwohneranzahl (in Mio.)	10,5	8,4
Anzahl der Gemeinden	6.245	2.358
Anzahl der Bezirke	76	99
Anzahl der NUTS 2	8	9
Regionen/Länder	14	9

	Anzahl der Bezirke (ORP)	Anzahl der Gemeinden	Anzahl der Einwohner
Niederösterreich	25	573	1.534.552
Region Vysočina	5 (15)	704	511.659

Místní Agenda 21/Lokale Agenda 21/Local Agenda 21

Deutsch	Česky	English
3 Säulen der Nachhaltigkeit	3 pilíře udržitelnosti	3 pillars of sustainability
Aalborg charta	Aalborgská dohoda	Aalborg agreement
Abfall (r); Müll (r)	odpad	waste
Aktivität (e)	aktivita	activity
Altenbetreuung (e)	péče o seniory	care for the elderly
Analyse (e)	analýza	analysis
Annäherung (e) der Bürger	sblíživání občanů	bringing people together
Antragsteller (r)	žadatel	applicant
Arbeitsgruppe (e)	pracovní skupina	working Group
Asyl- und Einwanderungspolitik (e)	azylová a přistěhovatelská politika	asylum and immigration policy
Ausbildung (e)	vzdělávání	education
Best-Practice-Beispielen	příklady dobré praxe	examples of good practice
beteiligen sich	zapojit se	engage
bilden; schaffen	vytvořit	create
Bildungseinrichtung (e)	vzdělávací zařízení	educational facilities
Biomasse (e)	biomasa	biomass
BürgerInnen (e)	občané	citizens
Dorferneuerung (e)	obnova venkova	rural regeneration
Ebene (e)	úroveň	level
Eingliederung (e); Beteiligung (e)	včlenění, zapojení	inclusion, involvement
Einwohner (r)	obyvatel	inhabitant
Elektroantrieb (r)	elektrický pohon	electric propulsion
Emission (e)	emise	emission
Energieeinsparung (e)	úspora energie	energy savings
Energieverbrauch (r)	spotřeba energie	energy consumption
engagieren sich	angažovat se	get involved
Entwicklungskonzept (s)	rozvojový koncept	concept of development
Erfahrungsaustausch (r)	výměna zkušeností	exchange of experience
erneubare Energie (e)	obnovitelná energie	renewable energy
fossiler Brennstoff (r)	fosilní paliva	fossil fuels
Freiwillige (r)	dobrovolník	volunteer
Ganzheitlichkeit (e)	komplexnost	complexity
Gemeinde 21	MA21 v Rakousku	local agenda 21 in Austria
gemeinsam	společně	together
generationenübergreifender Dialog (r)	mezigenerační dialog	intergenerational dialogue
gesellschaftliche Gruppen (e)	společenské skupiny	social group
geschützte Werkstätten	chráněné dílny	sheltered workshops
Gesundheit (e)	zdraví	health
Initiative (e)	iniciativa	initiative
Jugend (e)	mládež	youth
Kinderbetreuung (e)	péče o děti	Child care
Kleinregion (e)	mikroregion	microregion
klimatefreundlich	šetrné ke klimatu	climate-friendly
Klimawandel (s)	změna klimatu	climate change
ländlicher Raum (r)	venkovský prostor	rural areas
lokale Agenda 21, LA 21 (e)	místní Agenda 21 (MA21)	Local Agenda 21 (LA21)
Maßnahme (e)	opatření	measure
Mitglieder (r)	člen	member
Nahversorgung (e)	zásobení místními produkty	supply of local products
Nahwärmanlage (e)	teplárna; kotelna	boiler
nachhaltige Entwicklung (e)	udržitelný rozvoj	sustainable development
nationale Minderheit (e)	národnostní menšina	minority
Öffentlichkeit (e)	veřejnost	public
Öffentlichkeitsarbeit (e)	práce s veřejností	public relations
Ökologie (e)	ekologie	ecology
Ortskernbelebung (e)	oživení centra	Town centre regeneration
Partnerschaft (e)	partnerství	partnership
Photovoltaikanlage (e)	fotovoltaické zařízení	photovoltaic devices
Priorität (e)	priorita	priority
Projekt (s)	projekt	project
Projekt Gesunde Stadt	Projekt Zdravé město	Healthy City Project

Deutsch	Česky	English
Projektantrag (r)	projektová žádost	project application
Partnerschaft (e)	partnerství	partnership
Raumordnung (e)	územní plánování	local planning
regionale Lebensmittel (e)	regionální potraviny	regional food
Regionalpolitik (e)	regionální politika	regional policy
Seniorenheim (s)	domov důchodců	retirement home
Schadstoffe (e)	znečišťující látky	pollutants
Solarenergie (e)	sluneční energie	solar energy
soziales Zusammenleben (s)	sociální soudržnost	social solidarity
Soziales (s)	sociální věci	Social Affairs
Stadterneuerung (e)	obnova města	Urban Renewal
Strategie (e)	strategie	strategy
strategische Planung (e)	strategické plánování	Strategic Planning
Umsetzung (e)	realizace	realisation
Umwelt (e)	životní prostředí	environment
Umweltschutz (r)	ochrana životního prostředí	environmental protection
unterstützen; fördern	podporovat	support
Verband (r)	spolek	association
Verbrennungsanlage (e)	spalovna	incinerator
Verein (r)	sdružení	association
Vernetzung (e)	propojení	link
Vision (e)	vize	vision
Wasserenergie (e)	vodní energie	hydroelectric power
Windenergie (e)	větrná energie	wind energy
Wirtschaft (e)	hospodářství	economy
Ziel (s)	cíl	target
Zukunft (e)	budoucnost	future
Zusammenarbeit (e); Kooperation (e)	spolupráce	cooperation

Veřejná správa/Öffentliche Verwaltung/Public administration

Deutsch	Česky	English
Abgeordneter (r)	poslanec	deputy
Abteilung (e)	oddělení	department
Agentur (e) für regionale Entwicklung	regionální rozvojová agentura (RRA)	regional development agency
Altenheim (s), Altersheim	domov důchodců	retirement home
Amt (s)	úřad	office
Amt (s) der Landesregierung	úřad zemské vlády	land office
Amt der Niederösterreichischen Landesregierung	Úřad Dolnorakouské zemské vlády	Land office for Lower Austria
Amtshandlung (e)	úřední jednání	official negotiations
Amtsstempel (r)	úřední razítko	official stamp
Angebot (s)	nabídka	bid
angeordnete/angewiesene Ausgaben (e)	mandatorní výdaje	mandatory costs
Anordnung (e); Bekanntmachung (e)	vyhláška	notice
Arbeitsamt (s)	úřad práce	employment office
Auftraggeber (r) der öffentlichen Aufträge	zadavatel veřejných zakázek	ordering party for public procurement
Ausgaben (e)	výdaje	expenditures
Ausschuss (r)	výbor	committee
autonom	samosprávní	autonomous
Beamter (r)	úředník	official
Beharrungsbeschluss (r)	trvalé rozhodnutí, usnesení	resolution
Beigeordnete (r) des Regionspräsidenten	statutární zástupce hejtmana	Vice-President
Beitrag (r); Zuschuss (r); Subvention (e)	příspěvek	benefits
Beschluss (r)	usnesení	decision
Beschwerde (e)	stížnost	complaint
Bezirk (r)	okres	district
Bezirksverwaltungsbehörden (e)	okresní správní úřady	county office
Budget (s)	rozpočet	budget
Bund (r)	spolek	association
Bundesland Niederösterreich (s)	Spolková země Dolní Rakousko	Federation of Lower Austria
Bundesrat (r)	spolková rada	Federal Council
Bundesverwaltung (e)	spolková správa	Federal Government
Bürger (r)	občan	citizen
Bürgermeister (r)	představitel/starosta obce	mayor
Dezernat (s)	referát (na úřadě)	department
Direktor (r) des Kreisamtes	ředitel krajského úřadu	Regional Authority director
eigene Kompetenz (e)	samostatná působnost	self-governing authority
Eigenmittel (s)	vlastní prostředky	internal funds
Einnahmen (e)	příjmy	income
Erklärung (e), Verkündigung (e)	vyhlášení, zveřejnění	publicise
erlassen	vyhlásit, vadat, vynést	declare
Erlassung (e)	vyhlášení, prominutí, odpuštění	announcement
Europäische Union (e)	Evropská unie	European Union
Finanzierung (e)	financování	financing
Finanzmittel (e)	finanční prostředky	financial means
Finanzzuweisung (e)	finanční dotace	financial grant
Geber (r) der öffentlichen Dienstleistungen	poskytovatel veřejných služeb	public services provider
Gebiet (s)	území	zone
Gebietskörperschaft (e)	územní samosprávní celek	territorial self-governing entity
Gemeinde (e)	obec	municipality
Gemeindeamt (s)	obecní úřad	town hall
Gemeinderat (r)	rada obce	city council
Gerichtsbarkeit (e)	soudní pravomoc	jurisdiction
Gesetz (s)	zákon	law
Gesetz (s) über die Kreise	zákon o krajích	regional law
Gesetzgebung (e)	zákonodárství, legislativa	legislative
Gewerkschaften (e)	odborní organizace	union
grenzüberschreitende Zusammenarbeit (e)	přeshraniční spolupráce	crossborder cooperation
Hauptmann (r)	hejtman	President of the Region
Klage (e)	stížnost	complaint
Kleinregion (e)	mikroregion	small region
Kommission (e)	komise	commission
Kreis (r)	kraj	region

Deutsch	Česky	English
Kreisamt (s)	krajský úřad	regional authority
Kreisrat (r)	rada kraje	region council
Kreisvertreter (r)	zastupitel	representative
Kreisvertretung (e)	zastupitelstvo kraje	regional assembly
kundmachen	oznámit, zveřejnit	announce (publish)
Landesrat (r)	zemská rada	county council
Landesregierung (e)	zemská vláda	county government
Landesverwaltung (e)	zemská správa	county administration
Landtag (r)	zemský sněm	county government
Leistungsbefugnis (e)	výkonná moc	executive body
Leiter (r) der Abteilung, des Dezernats	vedoucí oddělení	head of part of department
Leiter (r) des Referats, des Amtes	vedoucí odboru	head of department
Magistrat (r)	magistrát	municipality
Marktgemeinde (e)	středisková obec	central village
nachhaltige Entwicklung (e)	udržitelný rozvoj	sustainable development
öffentliche (e) Verwaltung	veřejná správa	public administration
öffentlicher Auftrag (r)	veřejná zakázka	public procurement
öffentliche Finanzen (e)	veřejné finance	public finances
öffentliche (e) Dienstleistungen	veřejné služby	public services
Ortschaft (e)	osada, místo	settlement
Österreich (s)	Rakousko	Austria
Partnerschaft (e)	partnerství	partnership
Projekt (s)	projekt	project
Ratsherr (r)	radní	councillor
Referat (s)	odbor	department
Regierung (e)	vláda	government
regionale Entwicklung (e)	regionální rozvoj	regional development
Richtlinie (e)	směrnice (rady kraje)	directive
Sekretariat (s)	sekretariát	secretariat
Selbstverwaltung (e)	samospráva	self-government
Staatsverwaltung (e)	státní správa	state government
Stadt (e)	město	town
Stadtamt (s)	městský úřad	town hall
Stadtgemeinde (e)	městys	market town
Stadtrat (r)	rada města	town council
Statutarstadt (e)	statutární město	statutory town
Stellvertreter (r)	zástupce	head deputy
Steuer (e)	daň	tax
territoriale Zusammenarbeit (e)	územní spolupráce	land cooperation
Tschechische Republik (e)	Česká republika	Czech republic
übertragene Kompetenz	přenesená působnost	delegated powers
verabschieden (zákon), beschließen, genehmigen	schválit	pass
Verfassung (e)	ústava	constitution
Verkehr (r)	doprava	transportation
Verordnung (e)	nařízení	regulation
Verordnungsblatt (s)	věstník	journal
Verschuldung (e)	zadlužení	in dept
Vertrag (r)	smlouva	contract
Vertretung (e)	zastupitelstvo	assembly
Verwaltungs-	správní	administrative
Verwaltungsbehörde (e)	správní úřad	administration office
Vorsitzende (r) der Kommission	předseda komise	chair of the commission
Vorsitzende (r) des Ausschusses	předseda výboru	chair of the committee
Vorsorge (e)	opatření	measure
Wahlbezirk (r); Stimmbezirk (r)	volební okrsek	electoral district
Weisung (e)	příkaz	directive
Weisungsbefugnis (e)	rozhodovací moc – kompetence	power of authority
Wirkungsbereich (e)	působnost	area of validity
zur Kenntnis nehmen	brát na vědomí	acknowledge
Zuschussbetrieb (s)	příspěvková organizace	allowance organization
Zuständigkeit (e)	kompetence	competent

Téma Podnikatelská sféra v ČR a Rakousku

V obou zemích jsou podnikatelské subjekty rozděleny na samostatně podnikající osoby (OSVČ) a podniky (obchodní společnosti). Podniky se dále podle způsobu jejich zakládání dělí na kapitálové společnosti a osobní společnosti. Speciální postavení mezi podniky mají družstva.

V obou zemích jsou firmy zapisovány do obchodního rejstříku. V České republice jsou navíc OSVČ zapsány v živnostenském rejstříku.

Thema Unternehmenssphäre in CZ und AT

In beiden Ländern sind die Unternehmenssubjekte in selbständig unternehmerisch tätige Personen (Einzelunternehmen) und Unternehmen (Handelsgesellschaften) unterteilt. Die Unternehmen gliedern sich weiter nach der Art ihrer Gründung in Kapitalgesellschaften und Personengesellschaften. Eine spezielle Stellung unter den Unternehmen haben die Genossenschaften.

In beiden Ländern werden die Firmen ins Firmenbuch eingetragen. In der Tschechischen Republik sind die Einzelunternehmen überdies im Gewerberegister eingetragen.

CZ		AT	
s. r. o. a. s.	Kapitálové společnosti	GmbH AG	Kapitalgesellschaften
v. o. s. k. s.	Osobní společnosti	OHG KG EEG OEG KEG	Personengesellschaften
v. d.	Družstva	Gen Gen.mbh Gen.ubH	Genossenschaften
OSVČ		Einzelunternehmen	

Společnost s ručením omezeným (s. r. o./GmbH)

V Rakousku je zakládána dvěma a více osobami se základním jměním ve výši minimálně 25 tis. €. Vzniká na základě společenské smlouvy a zápisem do obchodního rejstříku.

V ČR je pro založení potřeba základní jmění ve výši 200 tis. Kč. K založení stačí v ČR i pouze jedna osoba, ale maximální počet osob je zde omezen na 50.

Akciová společnost (a. s./AG)

V Rakousku je zakládána dvěma a více osobami s minimálním základním jměním 30 tis. €. Vzniká opět zápisem do obchodního rejstříku.

V ČR je pro založení potřeba vklad ve výši 2 mil. Kč. Zakladatelé sepsávají zakladatelskou listinu. Může jí založit i jedna právnická osoba. Maximální počet zakladatelů není omezen.

Veřejná obchodní společnost (v. o. s./OHG)

V Rakousku i ČR je zakládána dvěma a více osobami. Nevkládají do ní kapitál, ale rozdělují si zisk.

V ČR je zakládána společenskou smlouvou (více zakladatelů) nebo zakladatelskou listinou (jeden zakladatel), která má formu notářského zápisu.

Komanditní společnost (k. s./KG)

V Rakousku i ČR je zakládána min. jedním komplementářem, který firmu vede a ručí solidárně, a jedním komandistou, který ručí vkladem a nepodílí se na vedení. Má pouze kontrolní právo.

Družstva/Genossenschaften

V Rakousku se dělí na družstva s ručením omezeným (Gen. mbH), kde členové ručí vlastním vkladem, a na družstva bez omezeného ručení (Gen. ubH), kde členové ručí společným majetkem a solidárně.

Gesellschaft mit beschränkter Haftung (s.r.o./GmbH)

In Österreich wird diese von zwei oder mehr Personen mit einem Stammkapital von mindestens 25.000 € gegründet. Sie entsteht aufgrund eines Gesellschaftsvertrages und durch den Eintrag ins Firmenbuch.

In der Tschechischen Republik bedarf die Gründung eines Stammkapitals in der Höhe von 200.000 CZK. Zur Gründung reicht in der Tschechischen Republik auch nur eine Person, aber die Höchstanzahl der Personen ist hier auf 50 beschränkt.

Aktiengesellschaft (a.s./AG)

In Österreich wird sie von zwei oder mehr Personen mit einem Mindeststammkapital von 30.000 € gegründet. Sie entsteht wiederum durch den Eintrag ins Firmenbuch.

In der Tschechischen Republik bedarf die Gründung einer Einlage von 2 Mio. CZK. Die Gründer verfassen eine Gründungsurkunde. Die Gesellschaft kann auch nur von einer juristischen Person gegründet werden. Die Höchstanzahl der Gründer ist nicht beschränkt.

Offene Handelsgesellschaft (v.o.s./OHG)

Sowohl in Österreich, als auch in der Tschechischen Republik wird diese von zwei oder mehr Personen gegründet. Sie legen kein Kapital ein, sondern teilen sich gegenseitig den Gewinn.

In der Tschechischen Republik wird sie durch einen Gesellschaftsvertrag (bei mehreren Gründern) oder durch eine Gründungsurkunde (ein Gründer), die die Form einer notariellen Niederschrift hat, gegründet.

Kommanditgesellschaft (k.s./KG)

Sowohl in Österreich als auch in der Tschechischen Republik wird sie von mind. einem Komplementär, der die Firma leitet und solidarisch haftet, und einem Kommanditisten, der mit seiner Einlage haftet und an der Leitung nicht beteiligt ist, gegründet. Er hat nur ein Kontrollrecht.

Družstva/Genossenschaften

Genossenschaften teilen sich in Österreich mit beschränkter Haftung (Gen.mbh), wo die Mitglieder mit ihrer eigenen Einlage haften, und in Genossenschaften ohne beschränkte Haftung

V ČR zakládá družstvo minimálně pět fyzických nebo dvě právnické osoby.

Podnikání **Osob samostatně výdělečně činných** (OSVČ/Einzelunternehmen) – je určeno v obou zemích pro jednotlivce, vlastníky s vlastním podílem, kteří ručí vlastním majetkem. Jedná se například o samostatné obchodníky a řemeslníky.

V Rakousku na rozdíl od CZ existuje forma EEG (**zapsaná živnostenská společnost**), nemá povinnost vést účetní knihy, jen daňovou evidenci a je určena pro tyto oblasti:

- Zemědělství
- Svobodná povolání
- Malé živnostenské provozovny

Dělí se na:

OEG – veřejná živnostenská společnost

KEG – komanditní živnostenská společnost

V rámci sdružování právnických i fyzických osob existují v ČR korporace, a to i v případě veřejné správy. V Rakousku stejně jako v ČR existují mezinárodní formy právnických osob jako například kartel, koncern, fúze, joint venture, multis...

Udržitelnost: Prospěch pro podniky – šance pro venkov

Pod tímto mottem se dne 24. dubna 2012 v Kulturhofu Neupölla na pozvání zemského pracoviště pro obnovu venkova, Hospodářského fóra Waldviertel a Hospodářské komory Dolního Rakouska setkala řada zájemců z oblasti hospodářství, regionálního rozvoje, ochrany životního prostředí a obnovy venkova, jakož i partneři projektu z ČR, aby osvětlili cíl, „jak udržitelně hospodařit“ v jeho četných konotacích.

Udržitelný způsob hospodářství – udržitelná existence

Jak spolu tyto dva aspekty souvisí, vysvětlili Christof Kastner (firmní skupina Kastner – mimo jiné velkoobchodník s potravinami a partner v gastronomické oblasti) a Mag. Gerald Pöllmann, obchodník s potravinami v Höfleinu. Hlavními kritérii jsou vždy:

- **lokalita** (blízkost k obydlím, centrální poloha, návaznost na veřejnou dopravu, nabídka parkovacích míst)
- **sortiment** (nikoliv regionální sortiment, nýbrž jeho regionální spotřeba, zvláštní nabídky a akce, zaměření na rychlý nákup, kdy je snaha oslovit zvláštní přání zákazníků, speciality jako bioprodukty, a zajistit provázanost služeb)
- **finanční realita** (musí se to vyplatit, ne každé přání zákazníka může/musí být splnitelné)

Udržitelný způsob stavění – udržitelná kvalita (života)

Četné cesty k **udržitelné budově pro podnikání** vysvětlil stavební mistr Günther Werner z Kremže: Kvalitní způsoby stavění prodlužují obvyklou životnost podnikových budov. **Tepele izolační opatření pro stěnu i střechu**, která jsou dnes v bytové výstavbě již obvyklá, podstatně snižují spotřebu tepla. **U ploch odevzdávajících teplo se zavedením jeho využívání** dochází ke snížení spotřeby tepla, opatření na zadržování dešťové vody snižují příčné řezy kanálů a ulehčují odvodním stokám a čistíčkám odpadních vod. **Světelné systémy využívající denní světlo** snižují spotřebu elektřiny a prodlužují životnost svítidel. Fotovoltaika by měla být možná na každé podnikové budově. Dále se doporučuje používání **ekologických stavebních materiálů** (například dřevo jako obnovitelný, regionální stavební materiál, celulóza jako recyklovatelný produkt). Vnější stínění zabraňuje přehřívání budovy, a tím i nutnosti energie na ochlazování. Udržitelnost v podnikové budově často není viditelná, zaměstnanci ji ale mohou vnímat díky **vyváženému dennímu světlu a příjemnému klimatu v místnosti** (nízké kolísání teplot, akustika, kvalita vzduchu) a je kritériem kvality.

(Gen.obH), wo die Mitglieder mit dem gemeinsamen Vermögen und solidarisch haften.

In der Tschechischen Republik wird die Genossenschaft von mindestens fünf natürlichen oder zwei juristischen Personen gegründet.

Die unternehmerische Tätigkeit der **selbständig erwerbstätigen Personen** (OSVČ/Einzelunternehmen) – ist in beiden Ländern für Einzelne bestimmt, Eigentümer mit einem eigenen Anteil, die mit dem eigenen Vermögen haften. Es handelt sich z.B. um selbständige Händler oder Handwerker.

In Österreich existiert im Unterschied zur Tschechischen Republik die Form EEG (**eingetragene Erwerbsgesellschaft**), diese hat keine Buchführungspflicht, sondern muss eine Steuerevidenz führen und ist für die folgenden Bereiche bestimmt:

- Landwirtschaft
- freie Berufe
- kleine Gewerbebetriebe

Sie teilt sich in:

OEG – offene Erwerbsgesellschaft

KEG – Kommanditerwerbsgesellschaft

Im Rahmen der Vereinigung von juristischen und natürlichen Personen gibt es in der Tschechischen Republik Körperschaften, und zwar auch bei der öffentlichen Verwaltung. In Österreich wie auch in der Tschechischen Republik gibt es internationale Formen juristischer Personen wie z.B. Kartell, Konzern, Fusion, Joint Ventures, Multis...

Nachhaltigkeit: Nutzen für Unternehmen – Chance für den Ländlichen Raum.

Unter diesem Motto trafen einander am 24. April 2012 im Kulturhof Neupölla auf Einladung der Landesgeschäftsstelle für Dorferneuerung, des Wirtschaftsforums Waldviertel und der Wirtschaftskammer NÖ zahlreiche Interessierte aus Wirtschaft, Regionalentwicklung, Umweltschutz und Dorferneuerung sowie Projektpartner aus Tschechien, um das Ziel „nachhaltig wirtschaften“ in seinen zahlreichen Facetten zu beleuchten.

Nachhaltige Wirtschaftsweise – nachhaltige Existenz.

Wie diese beiden Aspekte miteinander in Verbindung stehen, beleuchteten Christof Kastner (Firmengruppe Kastner – unter anderem Lebensmittelgroßhändler und Partner im Gastrobereich) und Mag. Gerald Pöllmann, Lebensmittelhändler in Höflein. Hauptkriterien sind stets:

- **der Standort** (Siedlungsnähe, zentrale Lage, Anbindung an öffentlichen Verkehr, Parkplatzangebot)
- **das Sortiment** (nicht regionales „Sortiment“, sondern regionales „Bedürfnis“, besondere Angebote und Aktionen, Ausrichtung auf den „schnellen Einkauf“, Extra-Kundenwünsche ansprechen, spezielle Highlights wie Bio-Produkte, Bündelung von Dienstleistungen)
- **die finanzielle Realität** (es muss sich rechnen, nicht jeder Kundenwunsch kann/muss erfüllbar sein)

Nachhaltige Bauweise – nachhaltige (Lebens)Qualität.

Die zahlreichen Wege zum **nachhaltigen Betriebsgebäude** beleuchtete Baumeister Günther Werner aus Krams: Hochwertige Bauweisen verlängern die übliche Lebensdauer von Betriebsgebäuden. **Wärmedämmstärken für Wand und Dach**, wie heute im Wohnbau bereits üblich, reduzieren den Heizwärmebedarf wesentlich. Die **Abstimmung der Wärmeabgabeflächen auf die Nutzung** reduziert den Heizwärmebedarf, Maßnahmen zur **Regenwasserrückhaltung** reduzieren Kanalquerschnitte und entlasten Vorfluter und Kläranlagen. **Tageslicht-geführte Lichtsysteme** reduzieren den Stromverbrauch und verlängern die Lebensdauer der Leucht-

Udržitelný způsob vedení – udržitelná spokojenost

Pod tímto heslem představila Christa Spreitzer (Člověk & hospodářství) své argumenty. Člověk je nejcitlivějším faktorem úspěchu v podniku. Tým je **sociální směsice** různých lidí a každý má mít možnost se realizovat ve svých kvalitách. **Vedoucí pracovník** zde má klíčovou roli a je **vzorem** pro všechny zaměstnance.

To, co firma musí mít, je **respekt**: před veškerým životem, před všemi lidmi, před přírodou, vůči zaměstnancům. **Upřímnost, otevřenost a úcta** jsou základními znaky chování společného bytí v profesním všedním životě. Stane-li se takto vzniklá **sociální udržitelnost firemní identitou**, budou to zákazníci oceňovat stále více a budou to považovat za kritérium při zadávání zakázek. Podnik tak nejenže bude moci vzdělávat ty nejlepší učně, ale také si nebude moci stěžovat ani na nedostatek odborných pracovních sil.

Hledat podporu a najít!

Doplňkově nabídl Mag. (FH) Doris Mayer z oddělení hospodářství, turistiky a technologie přehled o nabídkách podpory v Dolním Rakousku a na evropské úrovni:

TRIGOS – nejkomplexnější cena CSR konceptu Rakouska

Je udělována ve čtyřech kategoriích: ekologie, společnost, trh a pracovní místo

Úspěch s FÉROVostí 2012

Podpora pro malé a střední podniky při vyhotovování strategií a zpráv o udržitelnosti

Sociální podnikání

Kooperace mezi hospodářskými a sociálními podniky (www.sozialproduziert.at)

Nabídky v oblasti udržitelnosti

- Ekomanagement: Poradní program na podporu ochrany životního prostředí a klimatu v podnicích a veřejných zařízeních (www.oekomanagement.at)
- Podniková podpora ochrany životního prostředí: Dotace na investice do ochrany životního prostředí
- NAFES (Dolnorakouská pracovní společnost na podporu nákupu v městských a lokálních centrech): Podpora obcí a spolků pro udržitelnost lokálního zásobování a při marketingu a zajišťování infrastruktury
- Ekologické podnikové poradenství Hospodářské komory Dolního Rakouska: Podnikové poradenství ohledně hospodářských potenciálů úspor v oblastech životního prostředí a energie
- Iniciativa E-mobil v Dolním Rakousku společnosti Ekoplus

Tipy: www.gemeinde21.at – dodatečný výběr s informacemi, podklady a dokumentací pro jednání (videodokumentace kompletně v německém a částečně i v českém jazyce, k dispozici na DVD a on-line)

mittel. Photovoltaik sollte auf jedem Betriebsgebäude möglich sein. Weiters empfiehlt sich die Verwendung **ökologischer Baustoffe** (z.B.: Holz als nachwachsender, regionaler Baustoff, Zellulose als Recyclingprodukt). **Außenbeschattungen** verhindern Überhitzung im Gebäude und damit auch die Notwendigkeit von Kühlenergie. Nachhaltigkeit im Betriebsgebäude ist oft nicht sichtbar, wird aber durch eine **ausgewogene Tageslichtsituation und ein angenehmes Raumklima** (geringe Temperaturschwankungen, Akustik, Luftqualität) für die MitarbeiterInnen wahrnehmbar und zum Qualitätskriterium.

Nachhaltige Führungsweise – nachhaltige Zufriedenheit.

„Der Mensch im Betrieb: Ist der Mitarbeiter zufrieden, sind es auch die Kunden.“

Unter diesen Titel stellte Christa Spreitzer (Mensch & Wirtschaft) ihre Ausführungen. Der Mensch ist der sensibelste Erfolgsfaktor in einem Unternehmen. Ein Team ist ein **soziales Gefüge** von unterschiedlichen Menschen, und jeder soll sich in seinen Qualitäten verwirklichen können. Die **Führungskraft** hat hier eine Schlüsselrolle und ist Vorbild für alle MitarbeiterInnen.

Das, was eine Firma trägt, ist **Respekt**: vor allem Leben, vor allen Menschen, vor der Natur, gegenüber den MitarbeiterInnen.

Ehrlichkeit, Offenheit und Wertschätzung sind grundlegende Verhaltensweisen des Miteinanders im beruflichen Alltag. Wird die dadurch entstehende **soziale Nachhaltigkeit zur Firmenidentität**, werden dies immer mehr Kunden schätzen und als Kriterium bei der Auftragsvergabe sehen, und der Betrieb wird nicht nur die besten Lehrlinge ausbilden können, sondern auch keinen Fachkräftemangel zu beklagen haben.

Unterstützung gesucht und gefunden!

Ergänzend bot Mag. (FH) Doris Mayer von der Abteilung Wirtschaft, Tourismus und Technologie einen Überblick zu Unterstützungsangeboten in Niederösterreich und auf europäischer Ebene:

TRIGOS – Österreichs ganzheitlichster CSR-Preis

in den 4 Kategorien Ökologie, Gesellschaft, Markt und Arbeitsplatz

Erfolg mit FAIRantwortung 2012

Unterstützung für KMUs bei der Erstellung von Nachhaltigkeitsstrategien und –berichten

Soziale Produktion

Kooperation zwischen Wirtschafts- und Sozialbetrieben (www.sozialproduziert.at)

Angebote im Bereich Nachhaltigkeit

- **Ökomanagement**: Beratungsprogramm zur Förderung von Umwelt- und Klimaschutz in Betrieben und öffentlichen Einrichtungen (www.oekomanagement.at)
- **Betriebliche Umweltförderung**: Zuschuss für Umweltschutzinvestitionen
- **NAFES** (Niederösterreichische Arbeitsgemeinschaft zur Förderung des Einkaufs in Stadt- und Ortszentren): Unterstützung von Gemeinden und Vereinen zur Erhaltung der Nahversorgung sowie bei Marketing und Bereitstellung von Infrastruktur
- **Ökologische Betriebsberatung** der Wirtschaftskammer NÖ: Betriebsberatung hinsichtlich wirtschaftlicher Einsparpotentiale in den Bereichen Umwelt und Energie
- Initiative „**E-mobil in Niederösterreich**“ der ecoplus

Tipps: www.gemeinde21.at → **nachlese** mit Infos, Tagungsunterlagen und –dokumentation (Videodokumentation komplett in deutscher sowie teilweise auch in tschechischer Sprache, verfügbar als DVD und online)

Deutsch	Česky	English
Abschluss (r) des Vertrags	uzavření smlouvy	close a contract
Aktiengesellschaft (e) (AG)	akciová společnost (a. s.)	joint-stock company
Anmeldegewerbe (s)	živnost ohlašovací	licence to trade
Anmeldepflicht (e)	ohlašovací povinnost	reporting duty
Arbeitsgesetzbuch (s)	zákoník práce	labour code
Arbeitsinhalt (r)	pracovní náplň	work requirements
Arbeitsplätze schaffen	vytvořit pracovní místa	make new positions
Auflösung (e)	zrušení	quit
Aufsichtsrat (r)	dozorčí rada	advisory board
Ausländische Investition	zahraniční investice	foreign investment
Auswahlverfahren (s) ausschreiben	vypsát výběrové řízení	call for tender
Bankkonto (s)	bankovní účet	bank account
Bestätigung (e)	potvrzení	confirmation
Betrag (r)	částka	amount
betreiben	provazovat	run
Betrieb (r)	podnik	company
bezahlen	uhradit	pay
Buchhaltung (e)	účetnictví	accountancy
Dienstleistung (e)	služba	service
Eigenkapital (s)	kapitál	capital
Eigentum (s)	vlastnictví, majetek	property
eine Entscheidung treffen	učinít rozhodnutí	decide
eine Vereinbarung mit jemandem treffen	uzavřít dohodu	make an agreement
einen Antrag stellen, einreichen	podat žádost	to submit an application
einen Vorschlag ablehnen/annehmen/machen	návrh odmítnout, přijmout, udělat	to refuse/approve/make a proposal
Eingetragene Erwerbsgesellschaft (e)	zapsaná živnostenská společnost	trade registered company
Einkommenssteuer (e)	daň z příjmu	income tax
Einlage (e)	vklad	deposit
Einzelunternehmer (r)	OSVČ	self employed
Entstehung (e)	vznik	establishment
erzeugen; produzieren	vyrábět	produce
etwas zur Sprache bringen	projednat něco	to debate something
exportieren; ausführen	vyvážet	export
Familienbetrieb (r)	rodinný podnik	family business
Firmenbuch (s)	obchodní rejstřík	business database
Firmenidentifikationsnummer (e)	IČO	company number
Fusion (e)	fúze	merge
Gegenstand des Unternehmens	předmět podnikání	type of business
Genehmigung (e); Bewilligung (e)	povolení	permit
Generalversammlung (e)	valná hromada	shareholders
Genossenschaft (e)	družstvo	association
Gesellschaft (e) mit beschränkter Haftung ; GmbH	společnost s ručením omezeným; s. r. o.	public limited company; plc
Gesellschaft bürgerlichen Rechts - GesbR	občanskoprávní společnost – o. p. s.	
Gesellschaft leisten	vést společnost	run a company
Gesellschaft mit beschränkter Haftung u. Co.KG	s. r. o. + k. s. (smíšená forma v AT)	plc + limited (v GB neexistuje)
Gesellschafter (r)	společník	shareholder
Geschäft abschließen	uzavřít obchod	settlement
Geschäftsführer (r)	jednatel	Managing Director
Gewerbe (s)	živnost	trade
Gewerbeamt (s)	živnostenský úřad	Licensing Office
Gewerberegister (s)	živnostenský rejstřík	trade register
Gewerbeschein (r)	živnostenský list	trade Certificate
Gewerbetreibende (r)	živnostník	tradesman
Gewinnanteil (r)	podíl na zisku	share of profits
gründen	založit	establish
haften	ručit	guarantee
Handel (r)	obchodování	trading
handeln	obchodovat	to trade
Handwerk (s)	řemeslo	craft
im Stande sein	být schopen udělat něco	be able to do something

Podnikatelský sektor/Unternehmenssektor/Business sector

Deutsch	Česky	English
importieren; einführen	dovážet	import
in Betrieb nehmen	uvést do provozu	put into operation
in Betrieb sein	být v provozu	to operate
in Kraft treten	nabyt platnosti	take effect
in Widerspruch zu etwas stehen	být v rozporu s čím	be in conflict with something
in Zusammenhang mit etwas stehen	být ve vztahu k čemu	be in relation to something
Industrie (e)	průmysl	industry
Inhaber (r)	vlastník, majitel	owner
juristische Person (e)	právnícká osoba	legal body
Kapitalgesellschaft (e)	kapitálová společnost	capital company
Kartell (s)	kartel	cartel
Klein - und Mittelbetrieb (r)	malý a střední podnik	small and medium enterprise
Kommanditgesellschaft (e); KG	komanditní společnost; k. s.	limited partnership
Konzern (r)	koncern	syndicate
Konzession (e)	koncesní listina	licence deed
Konzessionsgewerbe (s)	koncesní živnost	licence trade
Landwirt (r)	zemědělec	farmer
Landwirtschaft (e)	zemědělství	agriculture
Markt (r)	trh	market
Mehrwertsteuer (e); MwSt.	daň z přidané hodnoty (DPH)	value added tax (VAT)
Messe (e)	veletrh	Exhibition
mitarbeiten	spolupracovat	cooperate
Nennwert (e)	nominální hodnota	nominal value
Niederlassung (e)	pobočka	branch
offene Handelsgesellschaft (e); OHG	veřejná obchodní společnost; v. o. s.	public company
Personalkosten (e)	osobní náklady	personnel costs
Personengesellschaft (e)	osobní společnost	single-person corporation
Preis (r)	cena	price
Prüfbericht (r)	auditní zpráva	audit report
Registrierung (e)	registrace	registration
Rechenschaftsbericht (r)	účetní závěrka	final accounts
Rechnung (e)	faktura	invoice
Rechnung (e); Quittung (e)	účtenka	receipt
Rechnung (e); Quittung (e)	účet (v restauraci, za elektřinu)	bill
Rechtsform (e)	právní forma	legal form
Sammelüberweisung (e)	hromadný příkaz k úhradě	collective bank transfer
Satzung (e)	stanovy	Articles of Incorporation
sich in Verbindung setzen mit jemandem	spojit se s kým, navázat kontakt	to communicate
Sitz (r)	sídlo	headquarters
Stammkapital (s)	základní kapitál	capital
Stellung zu etwas nehmen	zaujmout stanovisko k čemu	to adopt an attitude
Steuerbeleg (r)	daňový doklad	invoice
Steuernummer (e)	DIČ	Tax Identification Number
stille Gesellschaft (e)	tichá společnost	silent partnership
Unternehmen (s)	podnikání	business
Unternehmenszweck (r)	účel podnikání	business purpose
Unternehmervorhaben (s)	podnikatelský záměr	business plan
Verbrauchssteuer (e)	spotřební daň	excise duty
Vorstand (r)	představenstvo	Board of Directors
Ware (e)	zboží	products
Werkvertrag (r)	smlouva o dílo	contract for services
Wert (r)	hodnota	value
Wirtschaft (e)	hospodářství	Economy
Wirtschaftsrecht (s)	obchodní právo	business law
zur Verfügung stehen/stellen	být/dát k dispozici	make available

Téma neziskový sektor v ČR a v Rakousku:

V rakouském právu neexistuje definice pojmu nestátní neziskové organizace, (dále jen NNO). Právní řád obsahuje pouze výraz „organizace věnující se nekomerčním, benefičním a náboženským zájmům“, či pojmy jako „veřejný prospěch“ nebo „třetí sektor“.

Tyto organizace jsou podporovány pouze za předpokladu, že jsou nekomerční, prospěšné nebo jsou využívány pro náboženské účely. Pak mají značné daňové výhody. NNO v Rakousku jsou zastoupené v hojném počtu a různých strukturách. Zejména velké a tradiční neziskové organizace (například Charita, Červený kříž) se skládají z autonomních organizačních jednotek, které působí na zemské úrovni, a několik slabších zastřešujících organizací na spolkové úrovni.

Konkrétní počty NNO v Rakousku nejsou kompletní, protože neziskové organizace tvoří velmi heterogenní skupinu a nejsou zaznamenány v jednom registru, ale v různých úředních registrech, které nejsou integrovány. Některé registry navíc nejsou zcela přístupné veřejnosti. Na druhou stranu, vzhledem k jejich zvláštnímu právnímu a ekonomickému postavení, mnoho neziskových organizací nemá potřebu se registrovat.

Četnost právních forem NNO v Rakousku	Celkový počet
Registrovaná sdružení k r. 31. 12. 2005	108 459
Nadace podle veřejného práva k r. 2003	475
Družstva k roku 1999	2 972
Soukromé nadace k r. 2002 (odhad)	115
Neziskové spolky k r. 2006	3 101
Celkem	109 346

Většinou se jedná o malé spolky, které pro svou práci využívají dobrovolníky. Cca 11 000 z nich vykazuje zaměstnance (proto jsou registrovány v takzvaném business censu – registr ekonomických subjektů s nejméně jedním zaměstnancem). Co se týče jejich oborového zaměření, třetina z nich působí v sociální oblasti a 20 % v oblasti vzdělávání.

V NNO působí cca 222 000 dobrovolníků. 50 % NNO zaměstnává 0–2 pracovníky (především v oblasti volnočasové aktivity a sportu), deset a více zaměstnanců pracuje hlavně v oblastech sociálních služeb a regionálního rozvoje. 2/3 zaměstnanců tvoří ženy, které nejvíce pracují u NNO ve volnočasových aktivitách a v církvích.

Mezi nejběžnější nástroje veřejného financování patří státní dotace. Příjmy ze sponzorských darů jsou ve srovnání s celkovými příjmy méně významné a tvoří pouze asi 9,6 %. Nicméně pro neziskové organizace působící v oblasti kultury, sportu a rekreace je sponzoring velmi důležitý a tvoří asi 29 % jejich příjmů. I když je právní úprava třetího sektoru v Rakousku obecně málo přehledná, NNO hrají důležitou roli v politických záležitostech. V minulosti byly běžně napojené na politické strany, které pomáhaly při jejich zakládání (především těch tradičních) a následně při shánění finančních prostředků. V Rakousku má malá část neziskových organizací vliv na přípravu zákonů. Některá sdružení (zejména komory) mají právo hodnotit a připomínkovat zákony, které připravují ministerstva.

V některých oblastech je patrná rivalita mezi tradičními a nově vzniklými NNO. Vysoký počet NNO zabývajících se zdravým životem společnosti, má totiž silnou podporu obyvatelstva.

Mezi nejčastější právní formy pro neziskové organizace v Rakousku se řadí například

- Registrovaná sdružení: Tato právní forma má největší zastou-

Thema Nonprofit-Sektor in CZ und in Österreich:

Im österreichischen Recht gibt es keine Definition des Begriffs einer nicht staatlichen Nonprofit-Organisation (nachfolgend nur NPO). Die Rechtsordnung enthält lediglich den Ausdruck „Organisationen, die sich nicht kommerziellen, wohltätigen und religiösen Interessen widmen“, oder die Begriffe wie „öffentlicher Nutzen“ oder „dritter Sektor“.

Diese Organisationen werden nur dann gefördert, wenn sie nicht kommerziell, sondern wohltätig sind oder für religiöse Zwecke genutzt werden. Dann haben sie wesentliche steuerliche Vergünstigungen. Die NPO in Österreich sind häufig und in diversen Strukturen vertreten. Insbesondere große und traditionelle Nonprofit-Organisationen (z.B. Caritas, Rotes Kreuz) bestehen aus autonomen Organisationseinheiten, die auf Landesebene tätig sind, und einigen schwächeren Dachorganisationen auf Bundesebene. Konkrete Zahlen der NPO in Österreich sind nicht komplett, da Nonprofit-Organisationen eine sehr heterogene Gruppe bilden und nicht in einem Register, sondern in verschiedenen amtlichen Registern eingetragen werden, die nicht integriert sind. Einige Register sind überdies nicht zur Gänze der Öffentlichkeit zugänglich. Andererseits haben viele Nonprofit-Organisationen, angesichts ihrer besonderen rechtlichen und wirtschaftlichen Stellung, nicht das Bedürfnis sich registrieren zu lassen.

Häufigkeit der Rechtsnormen in Österreich	Gesamtanzahl
Registrierte Vereinigungen zum 31.12.2005	108.459
Stiftungen nach dem öffentlichen Recht zum Jahr 2003	475
Genossenschaften zum Jahr 1999	2.972
Privatstiftungen zum Jahr 2002 (Schätzung)	115
Nonprofit-Bunde zum Jahr 2006	3.101
Insgesamt	109.346

Meistens handelt es sich um kleine Vereine, die für ihre Arbeit Freiwillige nutzen. Ca. 11.000 davon weisen Mitarbeiter aus (daher sind sie im sog. Business Cens – Register ökonomischer Subjekte mit mindestens einem Mitarbeiter registriert). Was deren Branchenausrichtung angeht, ist ein Drittel von ihnen im Sozialbereich tätig, 20 % im Ausbildungsbereich.

In NPO sind ca. 222.000 Freiwillige tätig. 50 % der NPO beschäftigen bis zu zwei Mitarbeiter (insbesondere im Bereich Freizeitaktivitäten und Sport). Zehn und mehr Mitarbeiter arbeiten insbesondere in den Bereichen Sozialdienste und Regionalentwicklung. Zwei Drittel der Mitarbeiter sind Frauen, die meistens bei NPO in Freizeitaktivitäten und der Kirche arbeiten.

Zu den häufigsten Instrumenten der öffentlichen Finanzierung gehören staatliche Zuschüsse. Einkommen aus Sponsorenspenden sind im Vergleich zu den Gesamteinkommen weniger vertreten, sie bilden nur etwa 9,6 %. Für Nonprofit-Organisationen, die im Bereich Kultur, Sport und Erholung tätig sind, ist allerdings Sponsoring sehr wichtig und bildet etwa 29 Prozent ihrer Einkünfte. Auch wenn die Rechtsregelung des dritten Sektors in Österreich allgemein wenig übersichtlich ist, spielen NPO eine wichtige Rolle in politischen Angelegenheiten. In der Vergangenheit waren sie an politische Gemeinden angeschlossen, die bei deren Gründung (insbesondere bei den traditionellen) und anschließend bei der Suche nach finanziellen Mitteln geholfen haben. In Österreich hat nur ein sehr kleiner Teil von Nonprofit-Organisationen Einfluss auf die Vorbereitung der Gesetze. Einige Vereinigungen (insbesondere Kammern) haben das Recht, die von den Ministerien vorbereiteten Gesetze zu bewerten und zu beraten.

pení, protože nevyžaduje tolik administrativní úsilí pro jejich založení,

- Družstva: Velmi malý segment, který patří do neziskového sektoru, i když někdy je obtížné rozlišit neziskové družstvo od běžných.
- Korporace: s. r. o. jako soukromoprávní korporace a a. s. jako veřejnoprávní – může jim být přiznán status neziskové organizace, jsou-li jejich stanovy založeny na neziskovosti, ale pouze za předpokladu, že jejich činnost lze ověřit v praxi.

V Rakousku jsou spolky (Vereine) zakládány dle spolkového zákona z roku 1951.

NNO v ČR

NNO byly, stejně jako ostatní segmenty společnosti, v minulém století ovlivněny érou komunismu. Jejich bohatý život především na začátku 20. století a v době mezi válkami byl nahrazen státem povolenými organizacemi Národní fronty. Po skončení její činnosti v roce 1990 byla zákonem o sdružování občanů ustanovena možnost zakládání takzvaných občanských sdružení. Tyto organizace jsou nepolitické a nerozdělují si vytvořený zisk. V červnu 2012 bylo v České republice 118 444 NNO. Z toho občanských sdružení a jejich organizačních jednotek je 93%.

V ČR jsou za nestátní neziskové organizace považovány tyto právní formy:

- občanská sdružení vyvíjející činnost podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, registrují se na Ministerstvu vnitra ČR
- obecně prospěšné společnosti zřízené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, registrují krajské soudy
- církevní právnické osoby zřízené podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech (účelová zařízení církví), jsou registrovány Ministerstvem kultury ČR
- nadace a nadační fondy zřízené podle zákona č. 227/1997, registrují krajské soudy

Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech (červen 2012)*

Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	O.p.s.	Církevní právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
77 801	458	1 278	2 183	4 348	32 376

*Zdroj: www.neziskovky.cz

Na úrovni ČR je nejvyšším státním orgánem, který řeší problematiku NNO souhrnně za všechny oblasti Rada vlády pro NNO. Více na stránkách www.rvno.vlada.cz.

Na celonárodní úrovni byla také vytvořena Asociace NNO v ČR (ANNO ČR), která sdružuje krajské organizace pro NNO a oborově zastřešující organizace. Více na stránkách www.asociacenno.cz.

V Kraji Vysočina byla vytvořena zastřešující organizace Koordinační uskupení NNO v Kraji Vysočina – KOUS Vysočina. V současné době je KOUS Vysočina samostatnou právnickou osobou (od roku 2008 funguje jako o. s.), která sdružuje a zastupuje na úrovni kraje více než sto NNO a dalších 50 organizací s ní aktivně spolupracuje. Více na stránkách www.kous.cz.

K 31. 12. 2011 sídlilo podle údajů Českého statistického úřadu **6 136 aktivních NNO** v Kraji Vysočina.

In einigen Bereichen ist eine Rivalität zwischen den traditionellen und neu entstandenen NPOs ersichtlich. Viele NPO, die sich mit dem gesunden Leben der Gesellschaft befassen, haben nämlich eine starke Unterstützung der Bevölkerung.

Zu den häufigsten Rechtsformen für Nonprofit-Organisationen in Österreich zählen zum Beispiel

- Verein: Diese Rechtsform hat die größte Vertretung, da sie weniger Administrationsaufwand bei der Gründung benötigt;
- Genossenschaften: ein sehr kleines Segment, das in den Nonprofit-Sektor gehört, obwohl es manchmal schwierig ist, Nonprofit-Genossenschaften von den laufenden Genossenschaften zu unterscheiden;
- Korporationen: GmbH als privatrechtliche und AG als öffentlich-rechtliche Korporation – beiden kann der Statuts einer Nonprofit-Organisation zuerkannt werden, wenn ihre Satzung auf eine Nonprofit-Orientierung begründet ist, aber nur wenn ihre Tätigkeit in der Praxis geprüft werden kann.

In Österreich werden die Vereine nach dem Bundesgesetz aus dem Jahr 1951 gegründet.

NPO in CZ

NPO wurden, genauso wie andere Segmente der Gesellschaft, im letzten Jahrhundert von der kommunistischen Ära beeinflusst. Ihr reiches Leben insbesondere am Beginn des 20. Jahrhunderts und in der Zwischenkriegszeit wurde von den vom Staat genehmigten Organisationen der Nationalen Front ersetzt. Nach dem Ende ihrer Tätigkeit im Jahr 1990 wurde durch das Gesetz über die Vereinigung der Bürger und Bürgerinnen die Möglichkeit der Gründung der sogenannten Bürgervereinigungen eingeführt. Diese Organisationen sind unpolitisch und teilen sich nicht den erreichten Gewinn. Im Juni 2012 gab es in der Tschechischen Republik 118.444 NPO. Der Anteil an Bürgervereinigungen und deren Organisationseinheiten beträgt 93%.

In der Tschechischen Republik gelten als nicht staatliche Nonprofit-Organisationen die folgenden Rechtsnormen:

- Bürgervereinigungen, die die Tätigkeit nach dem Gesetz Nr. 83/1990 Slg. über die Vereinigung der Bürger entwickeln, registriert man beim Innenministerium der Tschechischen Republik
- gemeinnützige Gesellschaften, die nach dem Gesetz Nr. 248/1995 Slg. über gemeinnützige Gesellschaften gegründet wurden, werden bei Kreisgerichten registriert
- kirchliche juristische Personen, die nach dem Gesetz Nr. 3/2002 Slg., über Kirchen und religiöse Gesellschaften (zweckmäßige Kircheneinrichtungen), gegründet wurden, werden beim Kulturministerium der Tschechischen Republik registriert
- Stiftungen und Stiftungsfonds, die nach dem Gesetz Nr. 227/1997 Slg. gegründet werden, sind bei Kreisgerichten registriert

Statistik der Anzahl der nicht staatlichen Nonprofit-Organisationen in den Jahren (Juni 2012)*

Bürgervereinigungen	Stiftungen	Stiftungsfonds
77.801	458	1.278
Gemeinnützige Gesellschaften	Kirchliche juristische Personen	Organisationseinheiten der Vereinigungen
2.183	4.348	32.376

*Quelle: www.neziskovky.cz

Srovnání

Ve srovnání s českými NNO mají rakouské NNO lepší infrastrukturu, ale také tradičnější místo ve struktuře společnosti. Jsou více spjaty s činnostmi státu (snadnější financování), politických stran, politiků a úředníků veřejné správy.

V ČR působí stejné množství nadací (v ČR neexistují nadace veřejnoprávní).

Výraz NNO, není v českém ani rakouském právním řádu zakotven. Hlavními příjmy NNO v obou zemích jsou: členské příspěvky, veřejné dotace a soukromé dary.

Některé, a to především tradiční NNO, mají zastřešující organizaci. Menší místní organizace jsou naopak blíže lidem a pružněji reagují na jejich potřeby.

Auf der Ebene der Tschechischen Republik ist das höchste staatliche Organ, das die Problematik der NPO zusammenfassend für alle Bereiche löst, der Regierungsrat für NPO (www.rvnno.vlada.cz).

Auf nationaler Ebene wurde auch die Assoziation der NPO in der Tschechischen Republik geschaffen (ANNO CR), die regionale Organisationen für NPO und überdachende Branchenorganisationen vereint (www.asociacenno.cz).

In der Region Vysočina wurde als Dachorganisation die Koordinierungsgruppierung der NPO in der Region Vysočina – KOUS Vysočina – geschaffen. Zurzeit ist KOUS Vysočina eine selbständige juristische Person (seit dem Jahr 2008 funktioniert sie als Bürgervereinigung), die auf regionaler Ebene mehr als 100 NPO vereinigt bzw. vertritt und mit weiteren 50 Organisationen aktiv kooperiert (www.kous.cz).

Zum 31.12.2011 gab es laut Angaben des Tschechischen statistischen Amtes 6.136 aktive NPO mit Sitz in der Region Vysočina.

Vergleich

Im Vergleich zu den tschechischen NPO haben die österreichischen NPO eine bessere Infrastruktur, aber auch mehr traditionellen Platz in der Gesellschaftsstruktur. Sie sind mehr mit den Tätigkeiten des Staates (leichtere Finanzierung), der politischen Parteien, den Politikern und Beamten der öffentlichen Verwaltung verbunden.

In der Tschechischen Republik ist dieselbe Menge von Stiftungen tätig (in der Tschechischen Republik gibt es keine öffentlich-rechtlichen Stiftungen).

Der Ausdruck NPO ist weder in der tschechischen noch in der österreichischen Rechtsordnung verankert.

Haupteinkommen der NPO in beiden Ländern sind: Mitgliedsbeiträge, öffentliche Zuschüsse und Privatspenden.

Einige, insbesondere traditionelle NPO, haben eine Dachorganisation. Kleinere lokale Organisationen stehen dagegen den Menschen näher und reagieren viel flexibler auf deren Bedürfnisse.

NNO/NPO/NGO

Deutsch	Česky	English
abhängen	záviset	rely (on)
Analyse (e)	analýza	analysis
Antrag (r)	žádost	request
Antragsteller (r)	žadatel	applicant
Arbeitnehmer (r)	zaměstnanec	employee
Ausbildung (e)	vzdělání, vzdělávání	education
Bedingung (e)	podmínka, předpoklad	condition
Begriff (r)	pojem	concept
Beitrag (r)	příspěvek	contribution
Bereich (r)	oblast	field, area
beschäftigen, sich	zabývat se	concerned
Bevölkerung (e)	obyvatelstvo	population
Bewertung (e)	hodnocení	assessment
Beziehung (e)	vztah	relation
Dritter Sektor (r)	třetí sektor	third sector
enthalten	obsahovat, zahrnovat	included
Finanzierung (e)	financování	funding
Freiwillige (r,e)	dobrovolník	volunteer
Freizeitaktivität (e)	volnočasová aktivita	free time activity
Gesellschaft (e)	společnost	society
lokale Einheit (e)	místní jednotka	local unit
Mitglied (s)	člen	member
Mitgliedsbeitrag (r)	členský příspěvek	tuition
neu entstanden	nově vzniklý	newly created
NPO (Nonprofit Organisationen)	NNO (nestátní neziskové organizace)	NGO (non-governmental organisation)
öffentliches Interesse (s)	veřejný zájem	public interest
öffentlicher Zuschuss (r)	veřejný příspěvek, dotace	dotation
Organisation (e)	organizace	organisation
private Stiftung (e)	soukromá nadace	private foundation
Rahmen (r)	rámec	framework
regionale Ebene (e)	regionální úroveň	regional level
Recht (s)	právo	law
Religionsverbände	církevní spolky	church organisation
Sozialdienstbereich (r)	oblast sociálních služeb	field of social services
Spende (e)	dar	donation
Unterstützung (e)	podpora	aid
Verantwortung (e)	odpovědnost	responsibility
Verband (r)	spolek, sdružení	citizens association
verbünden, sich	spojit se	join
Verein (r)	spolek	club
verlangen	požadovat, žádat	require
Verteilung (e)	rozdělení	division
Vorbereitung (e)	příprava	preparation
Wirtschaftskammer (e)	Hospodářská komora	Chamber of commerce
Zahl (e)	počet	quantity
Zusammenarbeit (e)	spolupráce	cooperation
Zusammenhang (r)	souvislost	context